

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliğini Tercih Etme Nedenlerinin Belirlenmesi

DOI: 10.26466/opus.675302

*

Rıza Akyürek *

* Dr.Öğr.Üy., Muğla Sıtkı Koçman Üni.,Eğitim Fak., Güzel Sanatlar Eğitimi Böl., Müzik Eğitimi ABD.

E-Posta: rizaakyurek@mu.edu.tr

ORCID: [0000-0001-6493-4871](https://orcid.org/0000-0001-6493-4871)

Öz

Mesleki anlamda öğretmenlik toplum tarafından seçkin bir konumda yer alan saygın bir meslek grubu kategorisinde değerlendirilmektedir. Eğitimin geçmişten günümüze kadarki süreçte toplumların değişiminde, dönüşümünde ve gelişiminde öncü rol oynamaktadır. Öğretmenlik; bilgi ve becerilerin yanı sıra tutum ve düzenli alışkanlıkları da gerektiren bir meslektir. Bu araştırma, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin müzik öğretmenliğini tercih etme nedenlerinin ve bu nedenlerin cinsiyet, yaş, sınıf ve mezun olunan lise değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesini amaçlayan ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya veri sağlamak amacıyla öğretmenlik mesleği tercih nedenleri anketi kullanılmıştır. Araştırmaya Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 110 öğrenci katılmıştır. Anket verileri tablolar halinde sunulmuş, cinsiyet, sınıf ve mezun olunan lise değişkenleri ile tercihleri arasında anlamlı ilişki olup olmadığının belirlenmesine yönelik bağımsız örneklem t testi ve tek faktörlü Varyans analizi (Anova) uygulanmıştır. Araştırma sonucunda Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin müzik öğretmenliğini tercih nedenleri ile cinsiyet ve mezun oldukları lise türlerine göre aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı, sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca Müzik öğretmenliği tercihlerini bilinçli şekilde yaptıkları, herhangi bir ekonomik beklentilerinin olmadığı, tercihlerinde sosyal güvence imkânını kısmen göz önünde bulundurdıkları, üniversitede başka herhangi bir bölümü tercih etmeyi düşünmedikleri sonuçlarına da ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik öğretmenliği, öğretmenlik tercih nedenleri, mesleki tercihler, müzik eğitimi

Determination of the Reason of Preference to Music Teaching Students on Department of Music Education

*

Abstract

Professional teaching is considered by the community in a prestigious professional group category. It plays a leading role in the change, transformation and development of societies in the process of education from past to present. Teaching; It is a profession that requires attitudes and regular habits as well as knowledge and skills. This research is a descriptive study using the relational screening model, which aims to determine the reasons why students of music education department preference to music teaching and whether these reasons differ according to gender, age, class and graduated high school variables. In order to provide data for the research, a questionnaire for teaching profession reasons was used. 110 students were participating in this study in the Department of Music Education. Survey data are presented in tables, independent sample t test and one-factor analysis of variance (Anova) were applied to determine whether there is a significant relationship between gender, class and graduated high school variables and their preferences. As a result of the research, it has been concluded that there is no significant difference between the students of Music Education Department according to their reasons for choosing music teaching, and gender and high school types they graduated, and there was a significant difference according to the class variable. In addition, it was concluded that they made their consciousness of music teacher preferences, they did not have any economic expectations, they considered the possibility of social security in their preferences, and that they did not intend to choose any other department in the university.

Keywords: *Music teaching, preferred teaching, vocational preference, music education*

Giriş

Eğitim; kişinin zihni, bedeni, duygusal toplum yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. (Akyüz, 2013).

Genel olarak müzik eğitimi verilen kurumlar ilköğretim, ortaöğretim ve lisans olarak gösterilebilir. Bu kurumlarda verilen müzik eğitimi kişide temel olarak birtakım müziksel bilgi, kültür ve davranış kazandırmayı amaçlamaktadır. Müzik eğitimi, kısaca müziksel davranış kazandırma, müziksel davranış değiştirme ya da müziksel davranış geliştirme sürecidir. (Uçan, 2005). Müzik eğitimi, yönelik olduğu ana amaç ve kitle bakımından, kendi içinde üç ana türe ayrılır. Bunlar; genel – özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimidir (Uçan, 1994). Genel müzik eğitimi, müzikle ilişkisi her ne olursa olsun herkes için gereklidir ve herkese yöneliktir.

Özengen müzik eğitimi, müziğe özel ilgisi, isteği ve yatkınlığı olup müziği kendisi için bir düşkü (hobi) alanı olarak seçenlere yöneliktir. Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1997).

Eğitim süreci içinde öğrencilerin ilgi, eğitim ve yetenekleri doğrultusunda, aynı zamanda ülkenin ihtiyaç ve koşulları da dikkate alınarak, üst öğrenime, belli eğitim ve meslek alanlarına yönlendirilmeleri rehberlik hizmetlerinden beklenen en önemli işlev olmuştur. (Yeşilyaprak, 2005). Beklentiler; saygı, esneklik, açık fikirlilik, risk alma, merak, görev bilinci vb... özellikleri beraberinde barındırır. Öğretmenler, öğrencilere sınıfta güçlü bir şekilde bu beklentiler doğrultusunda özerklik tanımakta ve eğitimi etkili bir hale getirmektedirler. (Parrott ve dgr. 2013).

Öğretmenlik mesleğini seçecek olan bireylerin önce yetenek, ilgi, değer ve kişilik özelliklerinin test ve test dışı tekniklerle belirlenmesi gerekir. Sonra öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği ilgi, yetenek, değer ve diğer kişisel özelliklerin belirlenmesi gerekiyor. Bireyden ve öğretmenlik mesleğinden elde edilen bu bilgiler karşılaştırıldığında; kişilik özellikleriyle mesleğin gerektirdiği özellikleri binişiklik gösterenler seçilip, öğretmen yetiştiren

kurumlara yerleştirilmelidirler (Övet, 2006). Günümüzde öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan, sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip alanlarda özel uzmanlık bilgi ve becerisinin temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel statüde bir uğraşı alanıdır (Alkan ve Hacıoğlu, 1997). Öğretmenlik; bilgi ve becerilerin yanı sıra tutum ve düzenli alışkanlıkları da gerektiren bir meslektir. Bu nedenle öğretmen adaylarının meslekle ilgili değer ve tutum kazanmaları da, en az bilgi kadar gereklidir (Çeliköz ve Çetin, 2004). Öğretmenlerin mesleki verimliliklerini etkileyen önemli bir bileşen ise onların öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri veya diğer bir deyişle öğretmen olmaya yönelik motivasyonlarıdır (Bruinsma ve Jansen, 2010).

Öğretmen adaylarının meslek tercihleri başlıca üç temel kategorideki etkenlere dayalıdır. Özgeci (özveriye dayalı) gerekçeler; insanlara hizmet etme arzusu, topluma faydalı olma isteği, ülkeye hizmet etmek. İçsel gerekçeler; mesleği sevmek, çocukları sevmek, insanları sevmek, ilgi duymak, yetenekli olduğunu düşünmek. Dışsal gerekçeler; iş garantisi, uzun tatil, sosyal güvence, atanma koşulları vb. olarak ifade edilmiştir (Saban,2003). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenleri ve mesleki geleceklerine ilişkin motivasyonları onların lisans eğitimlerini, sonraki mesleki performanslarını ve bu yolla gelecekteki öğrencilerinin başarısını etkileme gücüne sahiptir (Atav ve Altunoğlu, 2013).

Her meslekte bulunması gereken bazı temel özellikler vardır. “Öğretmenlikte de en az diğer profesyonel meslekler gibi temel bazı özelliklerin bulunması gerektiği bugün az gelişmiş ülkelerde dahi kabul edilmiş bir gerçek olduğu gözlenmektedir. Öğretmen yetiştirme programlarına seçilecek adayların ilgi, yetenek ve isteklerinin göz önüne alınması, kalite ve verim bakımından önemlidir. Çünkü bireyin belli bir meslekte başarılı olması, onun mesleğe ilişkin yeterliklere sahip olup olmaması ile yakından ilişkilidir. (Çoban, 2004).

Meslek seçimi açısından bir kişinin kendini tanıması, onun meslek seçiminde rol oynayan kişilik özellikleri yönünden kendini açık ve doğru biçimde değerlendirebilmesidir. Başka bir deyişle; kişinin her istediğini bilmesi ve isteklerine erişebilme gücünü iyi tanıması gerekir. Yani hangi alanda ne düzeyde yeteneğe sahip olduğunu (Yetenek), Nasıl bir çalışma ortamında ne gibi işleri yapmaktan hoşlanacağını (İlgi), Mesleğinden ne gibi yararlar beklediğini (Değer) bilmesi gerekir (Övet, 2006).

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin müzik öğretmenliğini tercih etme nedenlerinin ve bu nedenlerin cinsiyet, yaş, sınıf ve mezun olunan lise değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesini amaçlayan ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. İlişkisel araştırma deseni iki veya daha fazla değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için kullanılır (McMillan ve Schumacher, 2010). Bu çalışmada, Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin müzik öğretmenliğini tercih etme nedenlerinin belirlenmesi, tercih nedenlerindeki etken faktörlerin ortaya çıkarılması ve öğretmenlik mesleği ile müzisyenlik arasındaki tercih ilişkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu

Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin belirlenmesinin amaçlandığı araştırmanın çalışma grubu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2019-2020 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılında öğrenim gören 1.2.3. ve 4. öğrencilerinden oluşan toplam 110 müzik öğretmeni adayından oluşmaktadır. Ankete katılan öğrencilere ait kişisel bilgiler Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenine göre dağılımları

Değişkenler	n	%	
Cinsiyet	Kadın	70	64
	Erkek	40	36
	Toplam	110	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının % 64'ü kadın, %36'sı erkektir.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sınıf değişkenine göre dağılımları

Değişkenler	n	%	
Sınıf	1.sınıf	37	33
	2.sınıf	24	22
	3.sınıf	24	22
	4.sınıf	25	23
	Toplam	110	100

Tablo 2'ye göre ankete katılan öğrencilerin %33'ü 1.sınıf, %22'si 2.sınıf, %22'si 3.sınıf ve % 23'ü 4.sınıf öğretmen adaylarından oluşmaktadır.

Tablo 3. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının aylık gelir düzeyi değişkenine göre dağılımları

Değişkenler	n	%	
Aylık Gelir Düzeyi	400TL'den daha az	11	10
	400TL-699TL	22	20
	700TL-999TL	32	30
	1000TL ve üzeri	45	40
	Toplam	110	100

Tablo 3'e bakıldığında ankete katılan öğretmen adaylarının %10'u aylık 400TL'nin altında gelire geçimini sağlamakta, %20'lik dilim 400TL-699TL arası aylık gelir ile, %30'u 700TL ile 999TL arası aylık gelir ile, %40'lık dilimi ise 1000TL ve üzeri aylık gelir ile geçimini sağlamaktadırlar.

Tablo 4. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaş değişkenine göre dağılımları

Değişkenler	n	%	
Yaş	17-19	46	42
	20-22	47	42
	23-25	14	13
	26-28	2	2
	29-31	1	1
	Toplam	110	100

Tablo 4'e bakıldığında ankete katılan öğrenciler ağırlıklı olarak 17-19 ve 20-22 yaş aralığındadır (%42). Öğretmen adaylarının %13'lük dilimi 23-25 yaş aralığında, %2'lik oranda 26-28 yaş aralığı ve %1 oranında 29-31 yaş aralığındadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği tercih nedenlerinin belirlenmesine yönelik verilerin toplanması amacıyla Övet (2006) tarafından hazırlanan, “Öğretmenlik Mesleği Tercih Nedenleri Anketi” kullanılmıştır. Anket *kişisel bilgi formu ve öğretmenlik tercih nedenleri* nin yer aldığı iki bölümden oluşmaktadır. Ankette Tamamen katılıyorum (5), Büyük ölçüde katılıyorum (4), Kısmen katılıyorum (3), Çok az katılıyorum (2) ve Hiç katılmıyorum (1) seçeneklerinin yer aldığı beşli likert tipi ölçek kullanılmıştır. Övet (2006) tarafından geliştirilen öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği tercih nedenleri anketine ait maddelerin faktör analizlerine göre; % 32,064 açıklayıcılığa sahip birincisine “Bilinç”, %10,972 açıklayıcılığa sahip ikincisine “Güvence”, %9,701 açıklayıcılığa sahip üçüncüsüne “İdeal”, % 8,451 açıklayıcılığa sahip dördüncüsüne “Etkilenme” alt madde isimlerini vermiştir. Anketin geçerlik ve güvenilirliğini belirlemek amaçlı yapılan analiz sonucunda Cronbach Alpha değeri 0.8640 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin analizinde SPSS 11.5. programı kullanılmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih nedenlerinin cinsiyet ve mezun olunan lise türü değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığının belirlenmesi için bağımsız örneklem t testi kullanılmış, öğretmenlik mesleği tercih nedenleri ile sınıf ve aylık gelir düzeyi değişkenleri arasında anlamlı fark olup olmadığının belirlenmesi için Tek Faktörlü Varyans Analizi (Anova) kullanılmıştır. Araştırma verilerinin yüzde ve frekans değerleri de hesaplanarak tablolar halinde sunulmuştur.

Bulgular ve Yorumlar

Tablo 5'e göre öğretmenlik meslek tercih anketi *Bilinç* alt boyutu betimsel istatistiklere bakıldığında öğretmen adaylarının %60'ı müzik öğretmenliğini yapabileceği en uygun meslek olarak görürken bir başka soruda %86'luk oranla müzik öğretmenliğini tesadüfen seçmediklerini belirtmişlerdir. Yine bir başka bulguda öğretmen adaylarının müzik öğretmenliğini sadece üni-

versite okumak için seçmediklerini beyan etmektedirler. Adı geçen bulgular öğrencilerin müzik öğretmenliği tercihlerini bilinçli, isteyerek ve tamamen daha önceden planlanmış şekilde tercih ettiklerini göstermektedir.

Tablo 5. Öğretmenlik meslek tercih anketi Bilinç alt boyutuna ait frekans yüzde dağılımları

Öğretmenlik Meslek Tercih Nedenleri Anketi	5	%	4	%	3	%	2	%	1	%
Müzik Öğretmenliğini herkes tarafından takdir edilen bir meslek olduğu için seçtim.	14	12,7	12	10,9	27	24,5	20	18,2	37	33,6
Müzik Öğretmenliği yapabileceğim en uygun meslek olduğu için seçtim.	52	47,3	29	26,4	19	17,3	5	4,5	5	4,5
Müzik Öğretmenliğini bana mutluluk vereceğine inandığım için seçtim.	66	60	23	20,9	13	11,8	5	4,5	3	2,7
Müzik Öğretmenliğini sadece üniversite okumak için seçtim.	1	0,9	3	2,7	3	2,7	15	13,6	88	80
Müzik Öğretmenliğini kendimi geliştirebileceğim bir meslek olduğu için seçtim.	59	53,6	29	26,4	10	9,1	7	6,4	5	4,5
Müzik Öğretmenliğini bilinçli olarak seçtim.	92	83,6	14	12,7	4	3,6	0	0	0	0
Müzik Öğretmenliğini herkes tarafından yapılabilir bir meslek olmadığına inandığım ve özel olduğumu düşündüğüm için seçtim.	50	45,5	26	23,6	20	18,2	5	4,5	9	8,2
Müzik Öğretmenliğini kişisel amaçlarımı gerçekleştirebileceğim bir meslek olduğu için	46	41,8	29	26,4	24	21,8	3	2,7	8	7,3
Müzik Öğretmenliğini tesadüfen seçtim.	2	1,8	3	2,7	2	1,8	8	7,3	95	86,4
Müzik Öğretmenliğini Eğitime katkıda bulunabileceğimi düşündüğüm için seçtim.	59	53,6	21	19,1	20	18,2	5	4,5	5	4,5
Müzik Öğretmenliğini mesleğin gerektirdiği yeteneklere sahip olduğumu düşündüğüm için seçtim.	63	57,3	29	26,4	11	10	5	4,5	2	1,8
Müzik Öğretmenliğini sosyal yönü güçlü bir meslek olduğu için seçtim.	45	40,9	30	27,3	23	20,9	8	7,3	4	3,6
Müzik Öğretmenliğini Ülkemizde Müzik Öğretmeni ihtiyacının oldukça fazla olduğunu düşündüğüm için	24	21,8	19	17,3	33	30	12	10,9	22	20

BİLİNÇ

Tablo 6. Öğretmenlik meslek tercih anketi Güvence alt boyutuna ait frekans yüzde dağılımları

Öğretmenlik Meslek Tercih Nedenleri Anketi		5	%	4	%	3	%	2	%	1	%
GÜVENCE	Müzik Öğretmenliği'ni ekonomik olarak doyurucu bulduğum için seçtim.	5	4,5	10	9,1	21	19,1	24	21,8	50	45,5
	Müzik Öğretmenliği'ni iş güvencesi olduğu için seçtim.	9	8,2	20	18,2	32	29,1	15	13,6	34	30,9
	Müzik Öğretmenliği'ni çalışma saatleri esnek olduğu için seçtim.	3	2,7	5	4,5	14	12,7	18	16,4	70	63,6
	Müzik Öğretmenliği'ni mezun olunca işimin hemen hazır olacağı ümidiyle seçtim.	15	13,6	17	15,5	33	30	15	13,6	30	27,3
	Müzik Öğretmenliği'ni sosyal güvencesi olduğu için seçtim.	16	14,5	14	12,7	28	25,5	27	24,5	25	22,7

Tablo 6'daki öğretmenlik meslek tercih anketi güvence alt boyutuna ilişkin betimsel istatistikler incelendiğinde %45.5 oranında müzik öğretmeni adaylarının meslek tercihlerinde hiçbir ekonomik beklentinin olmadığı, %63.6'lık oranda çalışma saatlerinin esnekliğinin hiçbir etkisinin olmadığı, kısmen iş beklentisinin ve sosyal güvence beklentilerinin öğretmen adaylarında mevcut olduğu bulguları göze çarpmaktadır.

Tablo 7. Öğretmenlik meslek tercih anketi İdeal alt boyutuna ait frekans yüzde dağılımları

Öğretmenlik Meslek Tercih Nedenleri Anketi		5	%	4	%	3	%	2	%	1	%
İDEAL	Müzik Öğretmenliği'ni idealimdeki meslek olduğu için seçtim.	66	60	22	20	11	10	8	7,3	3	2,7
	Müzik Öğretmenliği'ni üniversite sınavında istediğim başka bölümlere puanum yetmediği için seçtim.	2	1,8	0	0	4	3,6	12	10,9	92	83,6

Tablo 7'de müzik öğretmeni adaylarının mesleki tercihlerinde öğretmenliği yapabilecekleri ideal meslek olarak gördükleri için tercih ettikleri, üniversitede başka bölümleri düşünmedikleri bulguları görülmektedir.

Tablo 8. Öğretmenlik meslek tercih anketi Etkilenme alt boyutuna ait frekans yüzde dağılımları

Öğretmenlik Meslek Tercih Nedenleri Anketi		5	%	4	%	3	%	2	%	1	%
ETKİLENME	Müzik Öğretmenliği'ni çevremle etkisiyle seçtim.	10	9,1	12	10,9	18	16,4	25	22,7	45	40,9
	Müzik Öğretmenliği'ni okul hayatımdaki öğretmenlerimden etkilendiğim için seçtim.	26	23,6	14	12,7	31	28,2	16	14,5	23	20,9
	Müzik Öğretmenliği'ni Ailem istediği için seçtim.	6	5,5	7	6,4	15	13,6	24	21,8	58	52,7
	Müzik Öğretmenliği'ni yakın çevremden birisi Müzik Öğretmeni olduğu için seçtim.	6	5,5	8	7,3	11	10	16	14,5	69	62,7
	Müzik Öğretmenliği'ni Müzisyen olmak istediğim için seçtim.	51	46,4	29	26,4	11	10	11	10	8	7,3
	Müzik Öğretmenliği'ni Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olduğuna inandığım için seçtim.	50	45,5	29	26,4	15	13,6	6	5,5	10	9,1
	Müzik Öğretmenliği'ni müziği çok sevdiğim için seçtim.	84	76,4	18	16,4	4	3,6	3	2,7	1	0,9
	Müzik Öğretmenliği'ni çocukları çok sevdiğim için seçtim.	29	26,4	21	19,1	31	28,2	11	10	18	16,4

Tablo 8'e bakıldığında öğretmen adaylarının meslek tercihlerinde aile ya da yakın çevrelerinin pek etkili olmadığı görülmektedir. Bunun aksine müziği çok sevdiği için ve müzisyen olmak istedikleri için müzik öğretmenliğini tercih ettikleri bulgularına ulaşmaktadır.

Tablo 9. Öğretmenlik tercih anketi alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlılık düzeyleri t testi sonuçları

Değ.		n	Ort.	S.	t	p	
Bilinç	Cinsiyet	Kız	70	46.057	6.248	0,512	0,610
		Erkek	40	45.375	7.482		
Güvence	Cinsiyet	Kız	70	11.600	4.566	0,499	0,619
		Erkek	40	12.075	5.205		
İDEAL	Cinsiyet	Kız	70	5.414	1.123	1,292	0,199
		Erkek	40	5.725	1.358		
Etkilenme	Cinsiyet	Kız	70	25.157	5.266	0,969	0,335
		Erkek	40	24.125	5.562		

Tablo 9'da t testi sonuçları incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenleri ile müzik öğretmenliği mesleğini tercih etme durumları ve buna bağlı *Bilinç*, *Güvence*, *İdeal ve Etkilenme* alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p>0.05$). Buna göre; Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin cinsiyetleri ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı söylenebilir. Ortalama değerlere bakıldığında; öğretmenlik mesleğini tercih etme durumlarına ait bilinç ve etkilenme alt boyutlarına ilişkin kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre meslek tercihlerinde daha bilinçli ve etki altında tercih yaptıkları, bunun yanında güvence ve ideal alt boyutları ortalamalarına bakıldığında ise erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre mesleki tercihlerinde güvence ve idealist yaklaşımları ön planda tuttukları söylenebilir.

Tablo 10. Öğretmenlik tercih anketi alt boyutlarının mezun olunan Lise türü değişkenine göre anlamlılık düzeyleri t testi sonuçları

		N	Ort.	St.S	T	P
Bilinç	GSL	85	45.071	6.618	2,168	0,032
	Diğer	25	48.320	6.473		
Güvence	GSL	85	11.800	4.770	0,110	0,913
	Diğer	25	11.680	4.956		
İdeal	GSL	85	5.541	1.278	0,221	0,826
	Diğer	25	5.480	1.005		
Etkilenme	GSL	85	24.847	5.545	0,234	0,816
	Diğer	25	24.560	4.840		

Tablo 10'daki t testi sonuçlarına göre ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları Lise türü (Güzel Sanatlar Lisesi- Güzel Sanatlar dışındaki Liseler) değişkenleri ile müzik öğretmenliği mesleğini tercih etme durumları ve buna bağlı *Güvence*, *İdeal ve Etkilenme* alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p>0.05$). Ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları Lise türü (Güzel Sanatlar Lisesi- Güzel Sanatlar dışındaki Liseler) değişkenleri ile müzik öğretmenliği mesleğini tercihleri arasında *Bilinç* alt boyutuna ilişkin anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre; Güze Sanatlar Lisesi mezunu olmayan müzik öğretmeni adaylarının Güzel Sanatlar Lisesi mezunu müzik öğretmeni adaylarına göre öğretmenlik mesleğini daha bilinçli tercih ettikleri söylenebilir.

Tablo 11. Öğretmenlik tercih anketi alt boyutlarının sınıf değişkenine göre anlamlılık düzeyleri Anova testi sonuçları

		n	Ort.	St.S	F	p	
BİLİNÇ	Sınıf	1.Sınıf	37	2,27	1,28	3,714	0,014
		2. Sınıf	24	2,29	1,16		
		3.Sınıf	24	3,29	1,30		
		4.Sınıf	25	2,68	1,31		
GÜVENCE	Sınıf	1.Sınıf	37	1,08	0,49	4,261	0,007
		2. Sınıf	24	1,33	0,70		
		3.Sınıf	24	1,21	0,41		
		4.Sınıf	25	1,72	1,10		
İDEAL	Sınıf	1.Sınıf	37	1,16	0,55	2,142	0,099
		2. Sınıf	24	1,04	0,20		
		3.Sınıf	24	1,38	0,87		
		4.Sınıf	25	1,48	0,91		
ETKİLENME	Sınıf	1.Sınıf	37	1,24	0,59	4,935	0,003
		2. Sınıf	24	1,79	1,17		
		3.Sınıf	24	2,33	1,49		
		4.Sınıf	25	2,04	1,36		

Tablo 11'e göre ankete katılan öğretmen adaylarının sınıf değişkenleri ile müzik öğretmenliği mesleğini tercih etme durumları ve buna bağlı *İdeal* alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p>0.05$). Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik meslek tercihleri *Bilinç*, *Güvence* ve *Etkilenme* alt boyutları ile sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu istatistiksel olarak saptanmıştır ($P<0,05$). Buna göre; ankete katılan 3. Sınıf öğrencilerinin meslek tercihini diğer sınıflara göre daha bilinçli yaptıkları söylenebilir. Yine verilere bakıldığında ankete katılan 3. ve 4. Sınıf öğretmen adaylarının 1. ve 2. Sınıf öğretmen adaylarına göre tercihlerini etkilenerek gerçekleştirdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Meslek tercihlerini yaparken 4. Sınıf öğretmen adaylarının diğer sınıflara göre tercihlerine iş güvencesinin etkili olduğu bulgusu da verilerde görülmektedir.

Tablo 12'deki veriler incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin aylık gelir düzeyi değişkenleri ile müzik öğretmenliği mesleğini tercih etme durumları ve buna bağlı *Bilinç*, *Güvence*, *İdeal* ve *Etkilenme* alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p>0.05$). Buna göre; Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin aylık gelir düzeyi ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 12. Öğretmenlik tercih anketi alt boyutlarının aylık gelir düzeyi değişkenine göre anlamlılık düzeyleri Anova testi sonuçları

	n	Ort.	St.S	F	p	
BİLİNÇ	400TL'den daha az	11	2,27	1,10	1,010	0,396
	400TL- 699TL arası	22	3,00	1,15		
	700TL- 999TL arası	32	2,52	1,27		
	1000TL ve daha fazla	45	2,52	1,45		
GÜVENCE	400TL'den daha az	11	1,27	0,46	1,099	0,353
	400TL- 699TL arası	22	1,27	0,55		
	700TL- 999TL arası	32	1,15	0,36		
	1000TL ve daha fazla	45	1,45	1,02		
İDEAL	400TL'den daha az	11	1,18	0,40	0,645	0,588
	400TL- 699TL arası	22	1,14	0,35		
	700TL- 999TL arası	32	1,21	0,54		
	1000TL ve daha fazla	45	1,36	0,94		
ETKİLENME	400TL'den daha az	11	1,55	0,82	1,081	0,361
	400TL- 699TL arası	22	2,14	1,42		
	700TL- 999TL arası	32	1,85	1,30		
	1000TL ve daha fazla	45	1,61	1,10		

Sonuç Tartışma Ve Öneriler

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği tercihleri yönlendiren, etkileyen faktörler incelendiğinde araştırma kapsamında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenliğini yapabileceği en uygun meslek olarak gördükleri, müzik öğretmenliğini tesadüfen seçmedikleri ve müzik öğretmenliğini sadece üniversite okumak için seçmedikleri, müzik öğretmenliği tercihlerini bilinçli, isteyerek ve tamamen daha önceden planlanmış şekilde tercih ettikleri belirlenmiştir. Nalçacı ve Sökmen (2016) araştırma sonucunda öğretmenlik tercihlerini birçok etkenin tetiklediğini fakat öğretmenlik tercihlerinin bilinçli şekilde ve daha önceden planlanarak gerçekleştirildiği sonuçlarına dikkat çekmektedirler.

Müzik öğretmeni adaylarının meslek tercihlerinde hiçbir ekonomik beklentinin olmadığı, çalışma saatlerinin esnekliğinin hiçbir etkisinin olmadığı, kısmen iş beklentisinin ve sosyal güvence beklentilerinin öğretmen adaylarında mevcut olduğu, mesleki tercihlerinde öğretmenliği yapabilecekleri en ideal meslek olarak gördükleri için tercih ettikleri, üniversitede başka bölümleri düşünmedikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bir başka sonuca göre; öğretmen adaylarının meslek tercihlerinde aile ya da yakın çevrelerinin pek etkili olmadığı görülmektedir. Bunun aksine müziği çok sevdikleri için ve müzisyen olmak istedikleri için müzik öğretmenliğini tercih ettikleri belirlenmiştir.

Araştırma verilerinin istatistiksel çözümlenmelerinde müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin cinsiyetleri ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının mezun oldukları Lise türü (Güzel Sanatlar Lisesi- Güzel Sanatlar Lisesi dışındaki Liseler) değişkenleri ile müzik öğretmenliği mesleğini tercih etme nedenleri ve buna bağlı **Güvence**, **İdeal** ve **Etkilenme** alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamış, Mezun olunan Lise türü değişkenleri ile müzik öğretmenliği mesleğini tercihleri arasında **Bilinç** alt boyutuna ilişkin anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiş, Buna göre; Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olmayan müzik öğretmeni adaylarının Güzel Sanatlar Lisesi mezunu müzik öğretmeni adaylarına göre öğretmenlik mesleğini daha bilinçli tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Övet(2006) ve Merter (1996) araştırmalarında benzer sonuçlara ulaşmış, öğretmen adaylarının mesleki tercihlerini tamamen kendi istekleri doğrultusunda ve bilinçli olarak yaptıklarını, daha önceden planladıkları sonuçlarını tespit etmişlerdir. Övet yaptığı araştırmada kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha bilinçli tercih yaptıkları sonucuna ulaşmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik meslek tercihleri Bilinç, Güvence ve Etkilenme alt boyutları ile sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu istatistiksel olarak saptanmıştır. Buna göre; ankete katılan 3. Sınıf öğrencilerinin meslek tercihini diğer sınıflara göre daha bilinçli yaptıkları, 3. ve 4. Sınıf öğretmen adaylarının 1. ve 2. Sınıf öğretmen adaylarına göre tercihlerini etkilenerek gerçekleştirdikleri, meslek tercihlerinde 4. Sınıf öğretmen adaylarının diğer sınıflara göre iş güvencesinin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Şimşek(2005), benzer araştırmasında araştırma benzer sonuçlara ulaşmış, öğretmenlik mesleği tercihlerinde hem iş güvencesi hem öğretmenin toplumdaki saygın statüsünün etkili olduğunu belirtmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin aylık gelir düzeyi ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

- Müzik öğretmenliği mesleğine yönelecek öğretmen adayları ilgili tercihleri doğrultusunda yönlendirilebilir, gerekli bilgilendirmeler yükseköğrenim öncesinde lise döneminde seminerler, sunumlar ve kılavuzlar hazırlanarak yapılabilir.
- Öğretmenlik mesleğinin toplumsal değeri ve saygınlığının daha da artırılması konusunda ilgili bakanlıkça çalışmalar ve toplumun bakış açısını artırıcı faaliyetler sıklıkla tekrarlanabilir.
- Teknolojinin gelişimi ve sosyal medyanın etkinliği göz önüne alındığında müzik öğretmenliği meslek tercihlerinin yaygın hale getirilmesi için hem görsel hem işitsel teknolojilerden daha fazla faydalanılabilir.
- Öğretmenlik meslek tercihlerinin daha bilinçli ve planlı hale gelmesi hususunda bireylerin, daha sonra ailelerin ve ilgili ortaöğretim kurumlarının eğitimin fakülteleri tarafından bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanabilir.
- Müzik öğretmenlerinin mesleki tercihlerini etkileyen faktörlerin araştırıldığı bu ve benzeri çalışmalar desteklenebilir, çoğaltılabilir ve tercihlerde karşılıklı olumsuzluklar bu tür bilimsel yaklaşımlarla giderilebilir.

EXTENDED ABSTRACT

**Determination of the Reason of Preference to Music
Teaching Students on Department of
Music Education**

*

Rıza Akyürek

Muğla Sıtkı Koçman University

It plays a leading role in the change, transformation and development of societies in the process of education from past to present. Teaching; It is a profession that requires attitudes and regular habits as well as knowledge and skills. In the education process, the most important function expected from the guidance services is that the students are directed to higher education. There are some basic features that must be found in every profession. "It is observed that even in underdeveloped countries, it is an accepted fact that there should be some basic features such as at least other professional professions in teaching. Considering the interests, abilities and wishes of the candidates to be selected for teacher training programs is important in terms of quality and efficiency. The reasons for pre-service teachers' preference for teaching profession and their motivation for their professional future have the power to influence their undergraduate education, their subsequent professional performance and the success of their future students in this way. A person's self-knowledge in terms of choice of profession is his ability to evaluate himself clearly and correctly in terms of personality traits that play a role in the choice of profession. In other words; one must know what he wants and must know well the power to access his wishes. This research is a descriptive study using a relational screening model that aims to determine the reasons why students of music education department prefer music teaching and whether these reasons differ according to gender, age, class and graduated high school variables. The study group of the study, which aims to determine the reasons for the preference of the profession of music education students for teaching profession, is in the fall semester of 2019-2020 academic year in Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Department of Music Education. It consists of a total of 110 music teacher candidates consisting of 1-2-3-4th

grades students. Within the scope of the research, "Teacher Profession Preference Reasons Questionnaire" prepared by Övet (2006) was used in order to collect data for determining the reasons for preference of teacher candidates for music teachers. The questionnaire consists of two parts including personal information form and reasons for preference for teaching. In the survey, a five-point Likert-type scale with the options of "I totally agree" (5) "I strongly agree" (4), "Partially agree" (3), "I agree very little" (2) and "Never agree" (1) For this survey was used SPSS 11.5 in the analysis of the data program. Independent sample t test was used to determine whether the reasons for music teacher candidates choosing teaching profession differed according to gender and graduated high school type variables. Single Factor Variance Analysis (Anova) was used. Percentage and frequency values of the research data are also calculated and presented in tables. As a result of the research, music teacher candidates regarded as the most suitable profession that they could teach, they did not choose music teaching by chance and chose music teaching only for university education, music teacher candidates had no economic expectations in their professional preferences in their professional preferences, the flexibility of working hours has no effect, partly because job prospects and social security expectations are present in prospective teachers, they prefer it because they see it as the most ideal profession they can teach in their professional preferences, they do not think of other departments in the university, and their family or immediate environment is not very effective in their professional preferences. On the contrary, it is concluded that they prefer music teaching because they love music and want to be a musician. It was statistically determined that there is a significant relationship between the pre-service teachers' professional preferences Consciousness, Assurance and Influence sub-dimensions and classroom variables. The 3rd grade students who participated in the questionnaire made their professional choices more conscious than other classes, and the 3rd and 4th grade pre-service teachers made their preferences according to the 1st and 2nd grade teacher candidates, and the job security of 4th grade pre-service teachers compared to other classes was effective. The result was revealed. In the light of these results, within the scope of the research; Candidate teachers who will turn to the profession of music teaching can be directed in line with their preferences, necessary informations can be made by preparing seminars, presentations and guides before high school, studies

by the relevant ministry on increasing the social value and respectability of the teaching profession and activities that increase the perspective of the society can be repeated. Considering the development and the effectiveness of social media, both the visual and auditory technologies can be used more in order to popularize the profession of music teaching. Informing and raising awareness of individuals, then families and related secondary education institutions by the faculties of education in order to make the teaching profession preferences more conscious and planned. be influenced, to influence the professional preferences of music teachers These and similar studies in which n factors are explored can be supported, reproduced and the problems encountered in preferences can be overcome with such scientific approaches.

Kaynakça / References

- Akyüz, Y. (1999). *Türk eğitim tarihi*. 7. Baskı. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım
- Alkan, C. ve Hacıoğlu, F. (1999). *Öğretmenlik uygulamaları*. Ankara: Alkım Yayınevi
- Atav, E. ve Altunoğlu, B. D. (2013). Meslek ve alan seçiminde motivasyon ölçeğinin türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, s.58-70.
- Bruinsma, M., Jansen E. P. (2010). Is the motivation to become a teacher related to pre-service teachers' intentions to remain in the profession? *European Journal of Teacher Education*, 33, s.185-200.
- Çeliköz, N., Çetin, F. (2004). Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162, 136-145
- Çoban, A. (2004). Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının kaynağı olarak anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 28(1), 55-64
- Merter, F. (1996). Öğretmenlik mesleğinin geleceği ve statüsü eğitim fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yeni Türkiye Dergisi Eğitim*, 7, s.396-405.
- McMillan, J.H. ve Schumacher, S. (2010). *Research in education: Evidence-based inquiry* (7th Edt.). London
- Nalçacı, A. Sökmen, Y. (2016). Öğretmen adaylarının mesleği tercih nedenleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* 17(3), s.717-727.

- Övet, O. (2006). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Parrott, M., Da Ros-Voseles, D., ve Eaton, P. (2013). *A picturesque view of dispositions, autonomy, and efficacy during the educational preparation of early childhood educators*. Champaign, IL: ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Curriculum. (ERIC Document Reproduction Service No. ED540356)
- Saban, A. (2013). A Turkish profile of prospective elementary school teachers and their views of teaching. *Teaching and Teacher Education*, Elsevier Ltd.
- Şimşek, H. (2005). *Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programına devam eden öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları*. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 19-37.
- Uçan, A. (1994). G.Ü GEF müzik eğitimi bölümünün açılımları ve 2000'li yıllara doğru atılım projeleri. *Ankara: Filarmoni Sanat Dergisi*, 128.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*. (2.Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. (Genişletilmiş 3. Basım). Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Yeşilyaprak, B. (2005). *Eğitimde rehberlik hizmetleri gelişimsel yaklaşım*. 12. Baskı. Ankara: Nobel Yayınları

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Akyürek, R. (2020). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin müzik öğretmenliğini tercih etme nedenlerinin belirlenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(24), 2856-2874. DOI: 10.26466/opus.675302